J. - H.

ROSNY AÎNÉ

XIPEHUZII

Traducere: Ion Hobana

CARTEA ÎNTÂI

I

Formele

Era cu o mie de ani înaintea aglomerării civilizatoare din care au izvorât Ninive, Babilon, Ecbatana.

Tribul nomad Pjehu, cu măgarii, caii şi vitele sale, străbătea într-un amurg sălbatica pădure Kzur, prin ţesătura de raze piezişe. Cântecul asfinţitului creştea, plutea, cobora în valuri armonioase.

Toţi, fiind foarte osteniţi, tăceau, în căutarea unui luminiş încăpător, în care tribul să poată aprinde focul sfânt, să ia cina, să doarmă la adăpost de fiare, îndărătul dublei bariere de jeratic roşu.

Norii căpătară culoarea opalului, ţinuturile iluzorii se risipiră în cele patru zări, zeii nocturni îşi curmară cântecul legănător şi tribul mergea încă. Un cercetaş sosi în galop, anunţând luminişul şi izvorul curat de apă.

Tribul scoase trei strigăte lungi; toţi grăbiră pasul: râsete copilăreşti se revărsară, caii şi măgarii chiar, obişnuiţi să recunoască apropierea popasului după întoarcerea iscoadelor şi aclamaţiile nomazilor, îşi sumeţeau gâturile.

Luminişul apăru. Izvorul fermecat îşi deschidea drum printre muşchi şi arbuşti. O nălucire li se arătă nomazilor.

Era mai întâi un mare cerc de conuri albăstrii, translucide, cu vârful în sus, având fiecare mărimea cam a unei jumătăţi de om. Câteva dungi luminoase, câteva circumvoluţii întunecate erau presărate pe suprafaţa lor; toate aveau la bază o stea orbitoare.

Mai departe, la fel de stranii, se vedeau un fel de straturi verticale, destul de asemănătoare scoarţei de mesteacăn şi împestriţate cu elipse multicolore. Mai erau încă, ici şi colo, forme aproape cilindrice, diferite de altfel, unele subţiri şi înalte, altele scunde şi groase, toate de culoarea bronzului, punctate cu verde, toate având, ca şi straturile, punctul de lumină caracteristic.

Tribul privea înmărmurit. O spaimă superstiţioasă îi paraliza pe cei mai viteji, crescând încă atunci când Formele începură să unduiască în umbrele cenuşii ale luminişului. Şi deodată, cu stelele tremurând, conurile se clătinară şi se alungiră, cilindrii şi straturile fâşâiră ca apa aruncată în foc, înaintând spre nomazi, din ce în ce mai repede.

Vrăjit de acest spectacol, tribul nu se clintea, continuând să privească. Formele sosiră. Ciocnirea fu groaznică. Războinici, femei, copii se prăbuşeau ciorchini pe solul pădurii, tainic loviţi parcă de spada fulgerului. Atunci, teroarea tenebroasă le redădu supravieţuitorilor vigoarea,

aripile fugii sprintene. Şi Formele, grupate la început, aşezate în rânduri, se împrăştiară în jurul tribului, urmărindu-i fără milă pe fugari. Înspăimântătorul atac nu era totuşi fără greş; el îi ucidea pe unii, îi ameţea pe alţii, nu rănea niciodată. Câţiva stropi roşii ţâşneau din nările, ochii şi urechile muribunzilor, dar ceilalţi se ridicau curând nevătămaţi şi îşi reluau goana fantastică, în paloarea crepusculară.

Oricare ar fi fost natura Formelor, ele acţionau ca nişte fiinţe şi nu ca nişte elemente, fiind, ca şi fiinţele, nestatornice, neconfundându-i pe nomazi cu plantele şi nici chiar cu animalele. Curând, cei mai iuţi îşi dădură seama că nu mai sunt urmăriţi. Istoviţi, sfâşiaţi, ei cutezară, în sfârşit, să privească înapoi spre miracol. Departe, între trunchiurile înecate în umbră, continua urmărirea strălucitoare. Formele îi vânau şi îi masacrau mai ales pe războinici, dispreţuindu-i ades pe cei slabi, femeia, copilul.

Astfel, de la distanţă, în noaptea care se lăsase, scena era şi mai supranaturală, şi mai copleşitoare pentru creierii primitivi. Războinicii erau gata să-şi reia goana. O observaţie capitală îi opri: oricine ar fi fost fugarii, *Formele încetau urmărirea dincolo de o limită precisă*. Şi oricât de istovită, oricât de neputincioasă ar fi fost victima, chiar fără cunoştinţă, dacă se afla dincolo de această frontieră imaginară primejdia înceta imediat.

Această foarte liniştitoare observaţie, confirmată curând de cincizeci de fapte, potoli

frenezia nervoasă a fugarilor. Ei îndrăzniră să-şi aştepte tovarăşii, femeile şi bieţii copii scăpaţi din măcel. Unul dintre ei, Eroul lor, abrutizat la început, înspăimântat de supraomenescul întâmplării, îşi recăpătă curajul inimii lui mari, aprinse un foc şi duse la gură un corn ca să-i călăuzească pe fugari.

Sărmanii veniră unul câte unul. Mulţi, schilozi, se târau în mâini, Femei-mame, însufleţite de neîmblânzita forţă maternă, păziseră, strânseseră la un loc, salvaseră roadele pântecelui lor din vălmăşagul sălbatic. Şi mulţi măgari, cai, boi reapărură, înspăimântaţi mai puţin decât oamenii.

Noapte lugubră, petrecută în tăcere, fără somn, noapte în care războinicii simţiră mereu cum le tremură vertebrele. Dar aurora veni, se strecură pală prin frunzişuri, apoi fanfara de culori şi de păsări zgomotoase ale zorilor îi îndemnă să trăiască, să lepede spaimele Beznei.

Eroul, conducătorul firesc, adunând mulţimea în grupuri, începu numărătoarea tribului. Jumătate dintre războinici, două sute, lipsea la apel. Pierderile erau mult mai mici printre femei şi aproape nule printre copii.

Când numărătoarea se sfârşi, când vitele de povară fură adunate (lipseau puţine, datorită superiorităţii instinctului asupra raţiunii în timpul dezastrelor), Eroul aşeză tribul după rânduiala obişnuită, apoi, poruncind tuturora să-l aştepte, singur, palid, se îndreptă spre luminiş. Nimeni nu îndrăzni să-l urmeze, nici măcar de departe.

El se îndreptă într-acolo unde spaţiul dintre copaci era mai mare, depăşi limita observată în ajun şi privi.

Departe, în transparenţa proaspătă a dimineţii, curgea izvorul cel limpede; pe malurile lui strălucea, reunită, ceata fantastică a Formelor. Culoarea lor se schimbase. Conurile erau mai numeroase şi căpătaseră o nuanţă verzuie, cilindrii se coloraseră în violet, iar straturile semănau cu arama curată. Dar, la toate, steaua îşi revărsa razele care erau orbitoare chiar la lumina zilei.

Metamorfoza acţiona şi asupra contururilor fantasmagoricelor Entităţi: conuri tindeau să se lărgească în cilindri, cilindrii se desfăşurau, în vreme ce straturi se curbau în parte.

Dar, ca şi în ajun, deodată Formele unduiră. Stelele lor începură să palpite; încet, Eroul trecu frontiera Mântuirii.

II

Expediţie hieratică

Tribul Pjehu se opri la uşa marelui Tabernacol[1] nomad, în care intrară numai şefii. În fund, lângă peretele presărat cu astre, sub imaginea bărbătească a Soarelui, stăteau cei trei mari

[1] Tabernacol: *cort care adăpostea un templu mobil la unele popoare nomade (n.t.).*

preoţi. Mai jos decât ei, pe treptele aurite, cei doisprezece sacrificatori.

Eroul înaintă, relată pe larg groaznica traversare a pădurii Kzur, în timp ce preoţii ascultau, foarte gravi, uluiţi, simţind o micşorare a puterii lor în faţa acestei întâmplări de neînţeles.

Marele preot suprem ceru ca tribul să ofere Soarelui doisprezece tauri, şapte măgari sălbatici, trei armăsari. El recunoscu că Formele au o origine divină şi, după sacrificii, hotărî o expediţie hieratică.

Toţi preoţii, toţi şefii poporului zahelal trebuiau să participe.

Şi solii străbătură munţii şi câmpiile, până la o sută de leghe împrejurul locului unde se ridică mai târziu Ecbatana magilor. Pretutindeni sumbra întâmplare făcea să se zburlească părul oamenilor, pretutindeni şefii se supuseră în grabă chemării sacerdotale.

Într-o dimineaţă, Bărbatul străpunse norii, inundă Tabernacolul, atinse altarul pe care fumega o inimă sângerândă de taur. Marii preoţi, sacrificatorii, cincizeci de şefi de triburi scoaseră strigătul triumfal. Afară, o sută de mii de nomazi, călcând pe roua proaspătă, repetară strigătul prelung, întorcându-şi chipurile arse de soare către prodigioasa pădure Kzur, care fremăta încet. Era un semn bun.

Atunci, cu preoţii în frunte, un întreg popor porni să străbată pădurea. După-amiază, pe la ora trei, Eroul tribului Pjehu opri mulţimea. Marele luminiş ruginit de toamnă, cu muşchiul ascuns sub

un val de frunze moarte, se desfăşura cu măreţie; preoţii zăriră pe malurile izvorului Formele pe care veneau să le adore şi să le înduplece. Erau plăcute la privit, sub umbra arborilor, cu nuanţele lor tremurătoare, focul limpede al stelelor lor, mişcarea lor liniştită pe malul izvorului.

— Aici trebuie să le oferim sacrificiul, spuse marele preot suprem. Să ştie că ne supunem puterii lor!

Toţi bătrânii se înclinară. O voce se auzi totuşi. Era Yushik din tribul Nim, tânăr numărător de astre, palid veghetor profetic care începuse să aibă un renume şi care ceru cu îndrăzneală să se apropie mai mult de Forme.

Dar bătrânii, înălbiţi în arta cuvintelor înţelepte, triumfară: altarul fu construit, victima adusă — un strălucitor armăsar, superb servitor al omului. În tăcerea şi prosternarea unui popor, cuţitul de bronz găsi nobila inimă a animalului. Un mare vaiet se înălţă. Şi marele preot spuse:

— Sunteţi mulţumiţi, o zei?

Acolo, printre trunchiurile neclintite, Formele se mişcau încet, strălucind, căutând locurile unde soarele curgea în valuri mai dese.

— Da, da, strigă entuziastul, sunt mulţumiţi!

Şi apucând inima caldă a armăsarului, fără ca marele preot (ciudat!) să pronunţe vreun cuvânt, Yushik ţâşni în luminiş. Fanaticii, urlând, îl urmară. Formele unduiau încet, îngrămădindu-se, atingând pământul, apoi, precipitându-se brusc asupra celor temerari, un jalnic masacru înfricoşă cele cincizeci de triburi.

Cu mari eforturi, urmăriţi cu înverşunare, şase sau şapte fugari izbutiră să atingă hotarul. Ceilalţi pieriră — şi Yushik împreună cu ei.

— Sunt zei neînduplecaţi! spuse solemn marele preot suprem.

Apoi se adună un sfat, venerabilul sfat al preoţilor, al bătrânilor, al şefilor.

Ei hotărâră să ridice, dincolo de hotarul Mântuirii, o îngrăditură de ţăruşi şi, pentru a stabili locul acestei îngrădituri, să-i silească pe sclavi să se expună atacului Formelor, succesiv, pe tot înconjurul.

Aşa se făcu. Sub ameninţarea cu moartea, sclavii intrară în incintă. Foarte puţini pieriră, totuşi, datorită măsurilor luate. Hotarul fu stabilit statornic, vizibil pentru toţi, datorită îngrăditurii de ţăruşi.

Astfel se sfârşi cu bine expediţia hieratică şi Zahelalii se crezură la adăpost de subtilul lor duşman.

III

Tenebrele

Dar sistemul preventiv preconizat de consiliu se arătă curând neputincios. În primăvara următoare, trecând pe lângă îngrăditura de ţăruşi cam în dezordine, fără să se aştepte la nimic rău,

triburile Hertoth şi Nazzum fură asaltate cu cruzime de Forme şi decimate.

Şefii care scăpară din masacru relatară Marelui consiliu zahelal că Formele erau acum mult mai numeroase decât în toamna trecută. Ca şi înainte, ele îşi limitau urmărirea la o anumită zonă, dar frontierele se lărgiseră.

Aceste ştiri înspăimântară poporul: se ţinu doliu mare şi se făcură mari sacrificii. Apoi, consiliul hotărî să distrugă pădurea Kzur prin foc.

Cu toate eforturile, nu-i putură incendia decât marginile.

Atunci, desperaţi, preoţii consacrară pădurea, opriră pe oricine să intre în ea şi mai multe veri se scurseră astfel.

Într-o noapte de octombrie, tabăra adormită a tribului Zulf fu invadată de Forme la zece bătăi de săgeată de pădurea fatală. Încă trei sute de războinici îşi pierdură viaţa.

Din ziua aceea, o prevestire sinistră, corupătoare, misterioasă trecu din trib în trib, murmurată la ureche în lungile nopţi astrale ale Mesopotamiei. *Omul avea să piară*. *Celălalt*, întinzându-şi mereu stăpânirea, în pădure, pe câmpii, neputând fi distrus, va devora zi după zi seminţia decăzută. Şi destăinuirea temătoare şi întunecată chinuia bieţii creieri, răpindu-le tuturora puterea de împotrivire, optimismul strălucitor al raselor tinere. Visând la aceste lucruri, nomadul nu mai îndrăznea să iubească somptuoasele păşuni natale, scruta cerul cu ochi descurajaţi, aşteptând oprirea constelaţiilor.

Acesta fu anul o mie al copilăriei popoarelor, dangătul funebru al sfârşitului lumii sau, poate, resemnarea omului roşu din savanele indiene.

Şi în această nelinişte cumplită, gânditorii ajungeau la un cult amar, un cult al morţii, pe care-l predicau profeţi palizi, cultul Tenebrelor mai puternice decât Astrele, al Tenebrelor ce aveau să înghită, să devoreze sfânta Lumină, focul strălucitor.

Pretutindeni, la hotarele singurătăţilor, puteau fi întâlnite siluetele nemişcate, subţiate de posturi, ale inspiraţilor, ale oamenilor tăcerii, care se împrăştiau periodic printre triburi şi povesteau înfricoşătoarele lor visuri. Crepusculul marii Nopţi apropiate, al Soarelui muribund.

IV

Bakhun

În acea epocă trăia un om extraordinar numit Bakhun, fiu al tribului Ptuh şi frate al marelui preot suprem al Zahelalilor. El părăsise foarte devreme viaţa nomadă, îşi alesese un frumos loc izolat, între patru coline, într-o vâlcea îngustă şi plină de viaţă, în care curgea lumina cântătoare a unui izvor. Bucăţi mari de stâncă îi slujeau de cort statornic, de locuinţă ciclopică. Răbdarea şi ajutorul bine cântărit al boilor sau al cailor îi asiguraseră belşugul, recolte regulate. Cele patru

soţii şi cei treizeci de copii ai săi trăiau acolo ca în Eden.

Bakhun răspândea idei ciudate, care ar fi făcut să fie ucis cu pietre dacă Zahelalii nu l-ar fi respectat pe fratele său mai mare, marele preot suprem.

În primul rând, el susţinea că viaţa sedentară era de preferat vieţii nomade, cruţând puterile omului în favoarea spiritului.

În al doilea rând, el gândea că Soarele, Luna şi Stelele nu erau zei, ci corpuri luminoase.

În al treilea rând, el spunea că omul nu trebuie să creadă cu adevărat decât în lucrurile dovedite prin Măsură.

Zahelalii îi atribuiau puteri magice şi cei mai îndrăzneţi cutezau uneori să-l consulte, fără să se căiască niciodată. Se ştia că el ajutase deseori cu hrană triburile flămânde.

Or, în ceasul cumplit, când se ivi trista alternativă de a părăsi ţinuturile rodnice sau de a fi distruse de Formele neînduplecate, triburile se gândiră la Bakhun, şi preoţii, ei înşişi, înfrângându-şi orgoliul, trimiseră la el trei dintre cei mai de seamă reprezentanţi ai ordinului.

Bakhun ascultă relatările cu cea mai mare îngrijorare, puse să-i fie repetate, punând întrebări multe şi precise. El ceru două zile de gândire. La sfârşitul lor, anunţă simplu că avea să se consacre cercetării Formelor.

Triburile fură cam descumpănite; se nădăjduise că Bakhun ar putea să elibereze întregul ţinut prin

vrăjitorie. Totuşi, şefii se arătară bucuroşi de hotărârea lui şi aşteptară lucruri mari de la el.

Atunci Bakhun se stabili în marginea pădurii Kzur, retrăgându-se doar pentru odihnă şi, întreaga zi, el observa, călărind cel mai iute armăsar din Caldeea. Curând, convins de superioritatea splendidului animal asupra celor mai rapide Forme, el putu să-şi înceapă studiul cutezător şi minuţios al duşmanilor Omului, acest studiu căruia-i datorăm marea carte antecuneiformă de şaizeci de foi, cea mai frumoasă carte de piatră pe care epocile nomade au lăsat-o timpurilor moderne.

În această carte, admirabilă mostră de observaţie răbdătoare şi de sobrietate, se află consemnată existenţa unui sistem de viaţă cu totul deosebit de regnul nostru animal şi vegetal, sistem pe care Bakhun mărturiseşte umil că nu l-a putut analiza decât în aparenţa lui cea mai obişnuită, cea mai exterioară. Nu e cu putinţă ca Omul să nu se înfioreze citind această monografie a fiinţelor pe care Bakhun le numeşte Xipehuzi, aceste detalii privite în mod obiectiv, niciodată împinse către supranaturalul sistematic, pe care bătrânul scrib le înregistrează cu privire la actele lor, la modul lor de deplasare, de luptă, de înmulţire şi care demonstrează că rasa umană s-a aflat la marginea Neantului, că Pământul era să fie moştenit de un Regn în legătură cu care ne-am pierdut până şi putinţa de a ni-l închipui.

Trebuie să citiţi minunata traducere a d-lui Dessault, descoperirile sale neaşteptate privind

lingvistica preasiriană, descoperiri preţuite, din păcate, mai mult peste hotare — în Anglia, în Germania — decât în propria lui ţară. Ilustrul savant a binevoit să ne pună la dispoziţie pasajele izbitoare ale preţioasei lucrări şi aceste pasaje, pe care le oferim în continuare publicului, îi vor inspira poate dorinţa de a parcurge superbele tălmăciri ale Maestrului[2].

V

Din cartea lui Bakhun

Xipehuzii sunt în mod evident Făpturi însufleţite. Toate mişcările lor dezvăluie voinţa, capriciul, asociaţia, independenţa parţială care disting Făptura animală de plantă sau de lucrul inert. Cu toate că modul lor de deplasare nu poate fi definit prin comparaţie — este o simplă alunecare pe sol —, e uşor de văzut că îi dirijează după cum vor. Pot fi văzuţi oprindu-se brusc, întorcându-se, pornind unii în urmărirea altora, plimbându-se, câte doi, câte trei, manifestându-şi preferinţe care-i vor face să-şi părăsească un semen pentru a merge departe să se întâlnească cu altul. Nu au posibilitatea de a se urca în copaci,

[2] *„Les Précurseurs de Ninive” („Precursorii Ninivei”) de B. Dessault, ediţie în 8, Calmann-Levy. În interesul cititorului, am convertit în limbaj ştiinţific modern extrasul din cartea lui Bakhun, cure urmează (n a.).*

dar izbutesc să ucidă păsările, *atrăgându-le* prin mijloace de nedescoperit. Pot fi văzuţi deseori înconjurând animale de pădure sau pândindu-le dindărătul unui tufiş; le ucid întotdeauna şi apoi le mistuie. Se poate spune, ca o regulă, că ei ucid *toate animalele, fără deosebire*, ducă pot să le atragă, şi asta fără motiv aparent, căci nu le mănâncă, ci le prefac pur şi simplu în cenuşă.

Felul lor de a mistui nu cere existenţa unui foc: punctul incandescent pe care-l au la bază ajunge pentru această operaţie. Ei se adună zece sau douăzeci, în cerc, împrejurul animalelor mari ucise şi fac să conveargă razele asupra corpului. Pentru animalele mici — o pasăre, de pildă —, razele unui singur Xipehuz sunt suficiente. Trebuie să remarc un lucru: căldura pe care pot s-o producă nu e de loc instantaneu violentă. Adeseori razele unui Xipehuz m-au atins pe mână şi pielea nu începea să se încălzească decât după câtva timp.

Nu ştiu dacă se poate spune că Xipehuzii sunt de diferite forme, căci toţi pot să se prefacă succesiv în conuri, cilindri şi straturi — şi asta într-o singură zi. Culoarea lor se schimbă continuu, fapt pe care cred că trebuie să-l atribui, în general, metamorfozelor luminii de dimineaţă până seara şi de seara până dimineaţa. Totuşi, câteva schimbări de nuanţe par să se datoreze capriciului indivizilor şi, în mod special, *pasiunilor lor*, dacă pot spune astfel, constituind veritabile expresii fizionomice, pe care am fost cu totul incapabil să le determin altfel decât printr-o ipoteză, cu tot studiul zelos pe care l-am

întreprins. Astfel, n-am putut să disting niciodată o *nuanţă* mânie de o *nuanţă* blândeţe, ceea ce ar fi fost, desigur, prima descoperire în acest domeniu.

Am spus *pasiunile* lor. Mai înainte am remarcat preferinţele lor, ceea ce aş numi *prieteniile* lor. Au, de asemenea, şi *urile* lor. Cutare Xipehuz se îndepărtează în mod constant de cutare altul şi reciproc. Furiile lor par violente. Se izbesc cu aceleaşi mişcări care pot fi observate când atacă animalele mari sau oamenii şi chiar aceste lupte mi-au arătat că nu sunt deloc nemuritori, cum eram înclinat să cred la început, căci de două sau de trei ori am văzut Xipehuzi sucombând în aceste întâlniri — *căzând, condensându-se, pietrificându-se*. Am păstrat cu grijă câteva din aceste cadavre bizare[3] şi poate că mai târziu vor sluji la descoperirea naturii Xipehuzilor. Sunt cristale gălbui, dispuse neregulat şi striate de firişoare albastre.

Din faptul că Xipehuzii nu erau nemuritori a trebuit să deduc că era posibil să fie combătuţi şi învinşi şi am început de atunci seria experienţelor despre care va fi vorba mai departe.

Cum Xipehuzii radiază totdeauna destul pentru a fi văzuţi prin desişuri şi chiar îndărătul trunchiurilor groase — o mare aureolă emană din

---

[3] *Muzeul Kensington din Londra şi d-l Dessault însuşi posedă câteva rămăşiţe minerale, intru totul asemănătoare celor descrise de Bakhun, pe care analiza chimică a fost incapabilă să le descompună şi să le combine cu alte substanţe şi care nu pot să intre, drept urmare, în nicio nomenclatură a corpurilor cunoscute (n.a).*

ei în toate direcţiile şi le trădează apropierea —, am putut să mă aventurez deseori în pădure, încrezându-mă în iuţeala armăsarului meu.

Acolo am încercat să descopăr dacă îşi construiau adăposturi, dar mărturisesc că am eşuat în această tentativă. Ei nu mişcă nici pietrele, nici plantele şi par străini de orice fel de meserie *tangibilă* şi *vizibilă*, singura pe care o poate înregistra omul. Prin urmare, ei n-au arme, în sensul pe care-l dăm noi acestui cuvânt. E sigur că nu pot să ucidă la distanţă; orice animal care a putut să fugă fără să sufere contactul nemijlocit al unui Xipehuz scapă negreşit, lucru la care am fost deseori martor.

După cum remarcase mai întâi nefericitul trib Pjehu, ei nu pot să treacă peste anumite bariere nevăzute; în felul acesta, acţiunea lor este limitată. Dar aceste frontiere au crescut an de an, lună de lună. A trebuit să aflu cauza.

Or, această cauză nu pare să fie alta decât un fenomen de *creştere colectivă* şi, asemenea celor mai multe dintre lucrurile xipehuze, este de neînţeles pentru inteligenţa umană. Iată legea, pe scurt: limitele acţiunii xipehuze se lărgesc proporţional cu numărul indivizilor, ceea ce înseamnă că îndată ce se nasc noi indivizi se extind şi frontierele; dar atâta timp cât numărul rămâne neschimbat, orice individ este cu totul incapabil să depăşească spaţiul atribuit — prin forţa lucrurilor (?) — întregii rase. Această regulă lasă să se întrevadă o corelaţie mai intimă între masă şi individ decât corelaţia similară observată

la oameni şi animale. Mai târziu s-a putut vedea reciproca acestei reguli, căci îndată ce Xipehuzii au început să se împuţineze, frontierele lor s-au restrâns proporţional.

Despre fenomenul procreaţiei însăşi am puţin de spus; dar acest puţin e caracteristic. Mai întâi, această procreaţie se produce de patru ori pe an, chiar înaintea echinocţiilor şi solstiţiilor, şi numai în nopţile foarte limpezi. Xipehuzii se adună în grupe de trei, şi aceste grupe, încet, încet, sfârşesc prin a forma una singură, strâns amalgamată şi dispusă în elipse foarte alungite. Ei rămân aşa toată noaptea şi dimineaţa, până când soarele se ridică sus pe cer. Când se separă, se văd urcând în văzduh forme vagi, vaporoase şi *enorme*.

Aceste forme se condensează încet, se micşorează şi, după zece zile, se prefac în conuri ambrate, mult mai mari încă decât Xipehuzii adulţi. Le trebuie două luni şi câteva zile ca să atingă maximul de dezvoltare, adică de micşorare. La capătul acestei perioade, ele devin asemenea celorlalte făpturi din regnul lor, de culori şi forme schimbătoare după oră, timp şi capriciu individual. Câteva zile după dezvoltarea sau micşorarea lor integrală, limitele de acţiune se lărgesc. Desigur că puţin înaintea acestui moment redutabil strângeam coastele bunului meu Kuath pentru a merge să-mi stabilesc locul de observaţie mai departe.

Nu e posibil să afirmăm că Xipehuzii au simţuri. Ei posedă cu siguranţă organe care le înlocuiesc...

Uşurinţa cu care percep de la mari distanţe prezenţa animalelor, dar mai ales pe cea a omului, dovedeşte că organele lor de investigaţie valorează cel puţin cât ochii noştri. Nu i-am văzut niciodată confundând un vegetal şi un animal, chiar în împrejurări în care eu aş fi putut foarte bine să săvârşesc această greşeală, înşelat de lumina de sub copaci, de culoarea şi poziţia obiectului. Faptul că se adună câte douăzeci ca să mistuie un animal mare, în vreme ce unul singur se ocupă de calcinarea unei păsări dovedeşte o înţelegere corectă a proporţiilor, şi această înţelegere pare şi mai perfectă dacă observăm că se strâng zece, doisprezece, cincisprezece, ţinând mereu seama de mărimea relativă a corpului. Un şi mai bun argument în favoarea fie a existenţei unor organe analoge simţurilor noastre, fie a inteligenţei lor este modul în care acţionează atacându-ne triburile, căci se opresc puţin sau de loc la femei şi copii, urmărindu-i în schimb fără milă pe războinici.

Acum, problema cea mai importantă: au ei un limbaj? Pot să răspund fără cea mai mică ezitare: „Da, ei au un limbaj”. Şi acest limbaj se compune din semne, dintre care am putut chiar să descifrez câteva.

Să presupunem, de exemplu, că un Xipehuz vrea să vorbească cu altul. Pentru asta, ajunge să-şi îndrepte razele stelei către celălalt, care le percepe aproape instantaneu. Cel chemat, dacă e în mişcare, se opreşte, aşteaptă. Vorbitorul trasează atunci rapid, chiar pe suprafaţa

interlocutorului său — şi n-are importanţă în ce loc anume —, o serie de scurte caractere luminoase, printr-un joc de raze emanând mereu de la bază; aceste caractere persistă o clipă, apoi se şterg.

După o scurtă pauză, interlocutorul răspunde.

Înaintea oricărei acţiuni de luptă sau de pândă, i-am văzut totdeauna pe Xipehuzi folosind următoarele caractere:

Când era vorba de mine — şi era vorba des, pentru că au făcut totul ca să ne extermine, pe bravul meu Kuath şi pe mine —, semnele

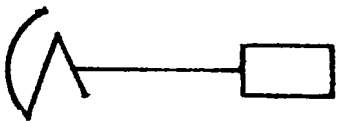

au fost invariabil schimbate, printre altele, ca fraza sau cuvântul

amintit mai sus. Semnul obişnuit de apel era

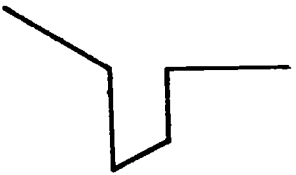

şi-l făcea să vină în goană pe individul care-l primea. Când Xipehuzii erau chemaţi la o reuniune generală, am observat întotdeauna semnalul acesta

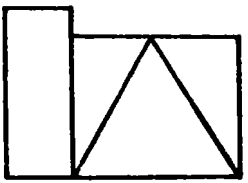

reprezentând tripla aparenţă a acestor făpturi.

Xipehuzii au de altfel şi semne mai complicate, raportându-se nu la acţiuni similare cu ale noastre, ci la o rânduială a lucrurilor complet extraumană, din care n-am putut să descifrez nimic. Nu poate exista cea mai mică îndoială cu privire la capacitatea lor de a schimba idei abstracte, probabil echivalente ideilor omeneşti, căci pot să rămână mult timp nemişcaţi, conversând, ceea ce denotă adevărate acumulări de gânduri.

Îndelunga mea prezenţă în vecinătatea lor sfârşise, în ciuda metamorfozelor (ale căror legi variază pentru fiecare, puţin, desigur, dar cu

caracteristici suficiente pentru un spion încăpăţânat), prin a mă face să cunosc mai mulţi Xipehuzi destul de intim, prin a-mi revela particularităţi ale diferenţelor individuale... să le spun caractere? Am cunoscut taciturni care nu trasau aproape niciodată vreun cuvânt; expansivi care scriau adevărate discursuri; atenţi, flecari care vorbeau în acelaşi timp, întrerupându-se. Erau unii cărora le plăcea să se retragă, să trăiască solitari; alţii căutau în mod evident societatea; ferocii vânau continuu fiarele, pasările şi miloşii cruţau deseori animalele, lăsându-le să trăiască în pace. Nu deschid oare toate acestea un gigantic câmp de acţiune imaginaţiei? Nu ne fac ele să ne închipuim diversităţi de aptitudini, de inteligenţe, de forţe, analoge celor ale rasei umane?

Ei practică şi educaţia. De câte ori am urmărit un bătrân Xipehuz, aşezat în mijlocul a numeroşi tineri, radiindu-le semne pe care aceştia le repetau unul după altul şi pe care el îi punea să le reînceapă dacă repetiţia era imperfectă!

Aceste lecţii, erau cu adevărat uimitoare pentru mine şi, din tot ceea ce-i priveşte pe Xipehuzi, nu-i nimic altceva care să mă fi ţinut încordat atât de des, care să mă fi preocupat mai mult în nopţile de insomnie. Mi se părea că acolo, în această aurora a rasei, vălul misterului putea să se întredeschidă, acolo o idee simplă, primitivă, va ţâşni poate, va lumina pentru mine un ungher al acestor profunde întunecimi. Nu, nimic nu m-a descurajat; ani de zile am asistat la această

educaţie, am căutat nenumărate interpretări. De câte ori n-am crezut că surprind o lumină fugară a esenţei naturii Xipehuzilor, o lumină extrasensibilă, o pură abstracţie pe care, vai!, sărmanele mele aptitudini, înlănţuite de plumbul cărnii, n-au fost niciodată în stare s-o urmărească!

Am spus mai sus că i-am crezut multă vreme pe Xipehuzi nemuritori. Această credinţă spulberându-se la vederea morţilor violente, care urmară câtorva întâlniri între Xipehuzi, începui, firește, să caut punctul lor vulnerabil şi-mi dădui silinţa în fiecare zi, de atunci, să găsesc mijloace distructive, căci Xipehuzii se înmulţeau într-atât încât, după ce depăşiseră pădurea Kzur la sud, la nord, la vest, începeau să se întindă peste câmpii şi înspre răsărit. Vai, în puţine cicluri l-ar fi izgonit pe om din locuinţa sa terestră.

Mă înarmai deci cu o praştie şi, îndată ce un Xipehuz ieşea din pădure în bătaia mea, îl ocheam şi-i aruncam piatra. Nu obţinui niciun rezultat, cu toate că-i atinsesem pe indivizii ochiţi în toate punctele suprafeţei lor, chiar şi în steaua luminoasă. Păreau de o perfectă insensibilitate şi niciunul dintre ei nu s-a ferit vreodată ca să evite proiectilele mele. După o lună de încercări trebui să-mi mărturisesc că praştia mea nu putea nimic împotriva lor şi părăsii această armă.

Luai arcul. La primele săgeţi pe care le lansai descoperii la Xipehuzi un sentiment foarte viu de teamă, căci se feriră, se ţinură în afara bătăii arcului, mă evitară pe cât le fu cu putinţă. Timp de opt zile încercai zadarnic să ating unul. În ziua

a opta, un grup de Xipehuzi, purtat cred de ardoarea vânătorească, trecu destul de aproape de mine, urmărind o gazelă. Lansai repede câteva săgeţi, fără niciun efect aparent, şi grupul se împrăştie, în timp ce eu îi urmăream şi-mi risipeam muniţiile. Abia trăsesem ultima săgeată, că se întoarseră în mare viteză, mă împresurară pe trei sferturi şi mi-aş fi pierdut viaţa fără prodigioasa iuţeală a viteazului Kuath.

Această întâmplare mă lăsă plin de incertitudini şi speranţe; îmi petrecui toată săptămâna inert, pierdut în golul şi profunzimea meditaţiilor mele, într-o problemă excesiv de pasionantă, subtilă, capabilă să gonească somnul şi care mă umplea de suferinţă şi de bucurie totodată. De ce se temeau Xipehuzii de săgeţile mele? De ce, pe de altă parte, niciunul dintre numeroasele proiectile cu care-i atinsesem pe cei din grupul de vânători nu produsese vreun efect? Ceea ce ştiam despre inteligenţa duşmanilor mei nu îngădui ipoteza unei terori fără motiv. Totul, dimpotrivă, mă obliga să presupun că *săgeata*, lansata în anumite condiţii, trebuia să fie o armă redutabilă împotriva lor. Dar care erau aceste condiţii? Care era punctul vulnerabil al Xipehuzilor? Şi brusc îmi veni ideea că trebuie atinsă *steaua*. Un minut avui această certitudine, o certitudine pasionată, oarbă. Apoi mă cuprinse îndoiala.

Oare nu ochisem eu acest punct cu praştia? De ce ar fi săgeata mai norocoasă decât piatra?

Era noapte, nemăsuratul abis, cu minunatele sale lămpi împrăştiate pe deasupra Pământului. Şi

eu, cu capul în mâini, visam, cu inima mai întunecată ca noaptea.

Un leu începu să ragă, şacalii trecură pe câmpie şi din nou mă fulgeră luminiţa speranţei. Mă gândisem că piatra praştiei era relativ mare şi steaua Xipehuzilor atât de mică! Poate că, pentru a avea efect, trebuie să mergi în adânc, să străpungi cu un vârf ascuţit, şi atunci teroarea lor în faţa săgeţii se explica!

Vega se rotea încet deasupra polului, zorii erau aproape şi, pentru câteva ore, oboseala adormi în creierul meu lumea spiritului.

În zilele următoare, înarmat cu arcul, îi urmării fără răgaz pe Xipehuzi atât de departe în incinta lor pe cât îmi permitea înţelepciunea. Dar toţi îmi evitară atacul, ţinându-se departe, în afara bătăii. Nu puteam să mă gândesc să stau la pândă, modul lor de percepţie îngăduindu-le să-mi constate prezenţa şi prin obstacole.

Către sfârşitul celei de-a cincea zi, se produse un eveniment care, el singur, ar fi dovedit că Xipehuzii sunt făpturi pasibile de greşeală şi în acelaşi timp de perfecţionare, ca şi omul. În amurgul acelei seri, un Xipehuz se apropie în mod deliberat de mine, cu acea viteză mereu accelerată cu care obişnuiesc ei să atace. Surprins, cu inima bătând, încordai arcul. El, continuând să înainteze, asemenea unei coloane de peruzea în înserarea născândă, ajunse aproape în bătaia săgeţii. Apoi, cum mă pregăteam s-o slobozesc, îl văzui cu uimire schimbându-şi poziţia, ascunzându-şi steaua, fără a înceta să

înainteze. Nu avui decât timpul să-l pornesc pe Kuath în galop şi să mă feresc de atacul acestui adversar redutabil.

Or, această simplă manevră, la care niciun Xipehuz nu părea să se fi gândit mai înainte, pe lângă faptul că demonstra, odată mai mult, puterea de invenţie personală, individualitatea inamicului, sugera două idei: prima că aveam norocul să fi raţionat corect cu privire la vulnerabilitatea stelei xipehuze; a doua, mai puţin încurajatoare, că aceeaşi tactică, dacă era aplicată de toţi, avea să-mi facă sarcina extrem de dificilă, poate chiar imposibilă.

Totuşi, după ce făcusem atâtea ca să ajung să cunosc adevărul, simţii cum îmi creşte curajul în faţa piedicii şi îndrăznii să nădăjduiesc că spiritul meu va avea agerimea necesară pentru a o înlătura[4].

VI

A DOUA PERIOADA A CĂRŢII LUI BAKHUN

Mă întorsei în vâlceaua mea. Anahr, al treilea fiu al soţiei melc Tepai, era un mare făurar de arme. Îi poruncii să-mi facă un arc cu o bătaie

[4] *În capitolele următoare, scrise la modul general narativ, urmăresc îndeaproape traducerea literară a dl-lui Dessault, fără să mă constrâng totuşi la obositoarea împărţire în versete şi nici la repetiţiile inutile (n.a.).*

extraordinară. El luă o creangă a copacului Waham, tare ca fierul, şi arcul pe care-l făcu din ea era de patru ori mai tare decât al pastorului Zankann, cel mai puternic arcaş din o mie de triburi. Niciun om viu n-ar fi putut să-l întindă. Dar născocisem un meşteşug şi, cum Anahr lucrase după gândul meu, arcul imens putea fi întins şi destins chiar şi de o femeie.

Fusesem totdeauna priceput în lansarea dardei şi a săgeţii şi în câteva zile învăţai să cunosc atât de bine arma făurită de fiul meu Anahr, încât nu greşeam nicio ţintă, fie ea măruntă ca o muscă sau iute ca şoimul în zbor.

Isprăvind acestea, mă întorsei spre Kzur, călărind pe Kuath cel cu ochi de flacără, şi reîncepui să dau târcoale duşmanilor omului.

Pentru a le inspira încredere, trăsei multe săgeţi cu arcul meu obişnuit de fiecare dată când un grup se apropia de frontieră, şi săgeţile cădeau mult mai încoace de ei. Învăţară astfel să cunoască bătaia exactă a armei şi să se creadă în afară de pericol la anumite distanţe. Totuşi, le rămânea o neîncredere, care-i făcea mobili, capricioşi, câtă vreme nu se aflau la adăpostul pădurii, şi-i determina să-şi ferească stelele la vederea mea.

Cu răbdare, le obosii teama şi, în a şasea dimineaţă, un grup se postă în faţa mea, sub un mare castan, la trei bătăi de arc obişnuit.

Imediat trimisei un nor de săgeţi inutile. Atunci, luarea lor aminte adormi din ce în ce mai mult şi

începură să se poarte la fel de liber ca în prima perioadă a şederii mele.

Era ceasul hotărâtor. Inima îmi bătea atât de tare încât, la început, mă simţii lipsit de puteri. Aşteptai, căci de o singură săgeată depindea formidabilul viitor. Dacă greşeam ţinta, poate că Xipehuzii n-aveau să se mai supună niciodată experimentului meu şi cum să ştiu, atunci, dacă sunt sau nu accesibili loviturilor omului?

Puţin câte puţin, voinţa mea triumfă, îmi făcui inima să-mi tacă, îmi făcui membrele suple şi puternice şi ochiul limpede. Atunci, încet, ridicai arcul lui Anahr. Acolo, departe, un mare con de smarald stătea nemişcat în umbra copacului; coarda se întinse; săgeata porni, şuierând, în spaţiu... şi Xipehuzul, atins, *căzu, se condensă, se pietrifică*.

Strigătul sonor al triumfului ţâşni din pieptul meu...

Astfel deci, aceşti înfricoşători Xipehuzi erau vulnerabili la armele omeneşti! Puteam spera să-i distrugem!

Acum, fără teamă, lăsai inima să-mi bată, să-mi cânte de mare bucurie, eu care privisem cu atâta deznădejde viitorul rasei mele, eu care, sub rotirea constelaţiilor, sub cristalul albastru al abisului, calculasem atât de des că în două secole lumea îşi va simţi hotarele trosnind sub invazia xipehuză.

Şi totuşi, când ea reveni, Noaptea îndrăgită, Noaptea gânditoare o umbră căzu peste beatitudinea mea, mâhnirea că Omul şi Xipehuzul

nu pot să coexiste, că viaţa unuia trebuia să fie condiţia sălbatică a nimicirii celuilalt.

CARTEA A DOUA

A TREIA PERIOADA A CĂRŢII LUI BAKHUN

I

Lum învingător

Preoţii, bătrânii şi şefii mi-au ascultat povestea minunându-se; solii s-au dus până în adâncul singurătăţii să repete vestea cea bună. Marele consiliu a poruncit războinicilor să se adune în luna a şasea a anului douăzeci şi două de mii şase sute patruzeci şi nouă pe câmpia Mehur-Asar, şi profeţii au predicat războiul sfânt. Au venit mai mult de o sută de mii de războinici zahelali; un mare număr de luptători ai seminţiilor străine, Ozumi, Sahri, Kaldei, atraşi de faimă, au venit să-şi ofere braţele marelui popor.

Kzur a fost împresurată de zece rânduri de arcaşi, dar săgeţile au fost neputincioase în faţa tacticii xipehuze şi un mare număr de războinici nesocotiţi au pierit.

Atunci, timp de mai multe săptămâni, o mare spaimă a domnit printre oameni...

În a treia zi a celei de-a opta luni, înarmat cu un cuţit cu vârful bine ascuţit, am vestit seminţiile nenumărate că voi merge să lupt singur cu

Xipehuzii, în speranţa de a spulbera neîncrederea născândă în adevărul povestirii mele.

Dar fiii mei Lum, Demja, Anahr s-au împotrivit cu tărie acestui gând şi au vrut să-mi ia locul. Şi Lum a spus: „Tu nu poţi să mergi, căci dacă mori toţi ar crede că Xipehuzii sunt invulnerabili şi rasa umană ar pieri”.

Demja, Anahr şi mulţi şefi spunând aceleaşi cuvinte, am găsit motivele lor întemeiate şi m-am retras.

Atunci, Lum, luând cuţitul meu cu mâner de corn. Trecu frontiera mortală şi Xipehuzii veniră în grabă... Unul dintre ei, mult mai iute decât ceilalţi, era gata să-l atingă, dar Lum, mai ager decât leopardul, se feri, îl înconjură şi, dintr-un salt uriaş, îl ajunse şi-l străpunse cu vârful ascuţit.

Seminţiile nemişcate văzură *căzând, condensându-se, pietrificându-se* vrăjmaşul. O sută de mii de glasuri urcară în dimineaţa albastră şi Lum se şi întorcea, trecea frontiera. Numele său glorios străbătu armatele.

II

Prima bătălie

Anul 22642, a şaptea zi a celei de-a opta luni.

În zori, trâmbiţele au sunat, ciocanele grele au lovit clopotele de bronz, vestind marea bătălie. O

sută de bivoli negri, două sute de armăsari au fost sacrificaţi...

Planeta soarelui s-a topit în aurora sângerie, şefii au galopat prin faţa armatelor, vuietul atacului a crescut o dată cu goana impetuoasă a celor o sută de mii de luptători.

Tribul Nazzum s-a întâlnit cel dintâi cu duşmanul şi lupta a fost cumplită. Neputincioşi la început, seceraţi de loviturile misterioase, războinicii au învăţat curând arta de a-i lovi pe Xipehuzi şi de a-i ucide. Atunci, toate seminţiile, Zahelali, Ozumi, Sahri, Kaldei, Xisoaştri, Pjarvani, vuind ca oceanele, au invadat câmpia şi pădurea, înconjurându-i pretutindeni pe tăcuţii adversari.

Multă vreme bătălia a fost un haos; mesagerii veneau mereu să-i înştiinţeze pe preoţi că oamenii piereau cu sutele, dar că moartea lor era răzbunată.

La ceasul arzător, fiul meu Surdar, cel cu picioare iuţi, trimis de Lum, veni să-mi spună că pentru fiecare Xipehuz nimicit piereau doisprezece dintre ai noştri. Sufletul mi se întunecă şi inima îmi slăbi...

Şi, amintindu-mi numărătoarea războinicilor, care dăduse cifra de o sută patruzeci de mii, ştiind că Xipehuzii erau cam patru mii, îmi spusei că mai mult de o treime din uriaşa armată va pieri, dar Pământul va fi al omului. Or, s-ar fi putut ca armata să nu ajungă...

— E deci o victorie! murmurai eu, cu tristeţe.

Dar cum mă gândeam la aceste lucruri, iată că vuietul bătăliei făcu să se cutremure mai tare

pădurea, apoi, în grămezi mari, războinicii reapărură şi toţi, cu strigăte de primejdie, fugeau spre frontiera Mântuirii.

Atunci îi văzui pe Xipehuzi ieşind în marginea pădurii nu despărţiţi unii de alţii, ca dimineaţa, ci uniţi câte douăzeci, în cerc, cu stelele întoarse către interiorul grupurilor. În această poziţie, invulnerabili, ei înaintau spre războinicii neputincioşi şi îi măcelăreau fără milă.

Era dezastrul.

Cei mai îndrăzneţi luptători nu se gândeau decât la fugă. Totuşi, cu tot doliul care se întindea peste sufletul meu, observam răbdător peripeţiile fatale, în speranţa de a găsi un leac chiar în adâncul nenorocirii, căci deseori veninul şi antidotul lui se află unul lângă altul.

Pentru încrederea mea în puterea gândirii, destinul mă răsplăti cu două descoperiri. Remarcai, în primul rând, în locurile unde triburile noastre erau în număr mare şi Xipehuzii puţini, că măcelul, la început total, se *domolea*, că loviturile duşmanului *aveau din ce în ce mai puţin* efect, mulţi dintre cei loviţi ridicându-se după o scurtă ameţeală. Cei mai robuşti sfârşeau prin a rezista complet la şoc, continuând să fugă după atingeri repetate. Fenomenul producându-se în diverse puncte ale câmpului de bătaie, îndrăznii să conchid că Xipehuzii oboseau, că puterea lor de distrugere nu depăşea o anumită limita.

A doua remarcă, completând-o în mod fericit pe prima, îmi fu prilejuită de un grup de Kaldei. Aceşti sărmani oameni, înconjuraţi din toate

părţile de duşmani, pierzându-şi încrederea în cuţitele lor scurte, smulseră arbuşti şi-şi făcură din ei ghioage cu care încercară să-şi croiască drum. Spre marea mea surprindere, tentativa lor izbuti. Îi văzui pe Xipehuzi, cu duzinele, pierzându-şi echilibrul sub lovituri. Aproape jumătate dintre Kaldei scăpară prin spărtura astfel făcută, dar, lucru ciudat, cei care se slujiră de instrumente de bronz (aşa cum se întâmplă cu câţiva şefi) se omorâră ei înşişi lovind duşmanul. Trebuie să adaug că loviturile de ghioagă nu făcură vreun rău vizibil Xipehuzilor, căci cei care căzuseră se ridicară imediat şi reluară urmărirea. Nu socotii totuşi mai puţin dubla mea descoperire ca având o însemnătate hotărâtoare pentru viitoarele bătălii.

În acest timp, dezastrul continua. Pământul răsuna de fuga celor învinşi; înainte de căderea nopţii, în teritoriul xipehuz nu mai rămăseseră decât morţii noştri şi câteva sute de luptători urcaţi în copaci. Soarta acestora fu înfricoşătoare: Xipehuzii îi arseră de vii, făcând să conveargă mii de raze în rămurişul ce-i adăpostea. Ţipetele lor groaznice răsunară ore întregi sub marele firmament.

III

Bakhun ales

A doua zi, popoarele îşi numărară supravieţuitorii. Se stabili că bătălia ne costa aproximativ nouă mii de oameni; o evaluare cumpătată socoti pierderile Xipehuzilor la şase sute. Moartea fiecărui duşman costase astfel cincisprezece existenţe umane.

Desperarea pătrunse în inimi, mulţi strigau împotriva şefilor şi voiau să renunţe la înspăimântătoarea confruntare. Atunci, primit cu murmure, înaintai în mijlocul taberei şi începui să-i dojenesc cu voce tare pe războinici pentru becisnicia lor. Îi întrebai dacă era mai bine să piară toată omenirea sau să sacrificăm doar o parte a ei; le demonstrai că în zece ani tot ţinutul zahelal avea să fie cotropit de Forme şi în douăzeci ţara Kaldeilor, a Sahrilor, a Pjarvanilor şi a Xisoaştrilor, apoi, trezindu-le astfel conştiinţa, îi făcui să-şi dea seama că o şesime din temutul teritoriu revenise oamenilor, că duşmanul fusese împins înapoi din trei părţi în pădure. În sfârşit, le comunicai observaţiile mele, îi făcui să înţeleagă că Xipehuzii nu erau neobosiţi, că ghioage de lemn puteau să-i răstoarne şi să-i oblige să-şi descopere punctul vulnerabil.

O mare tăcere domnea pe câmpie, speranţa revenea în inima nenumăraţilor războinici care mă ascultau. Şi pentru a le mări încrederea, descrisei aparatele de lemn pe care le născocisem, potrivite pentru atac şi pentru apărare totodată.

Entuziasmul renăscu, popoarele mă aclamară şi şefii depuseră comanda la picioarele mele.

IV

Prefacerile armamentului

În zilele următoare pusei să se taie un mare număr de copaci şi dădui modelul uşoarelor bariere portative, a căror descriere sumară iat-o: un cadru lung de şase coţi şi larg de doi, legat cu drugi de un cadru interior, având o lărgime de un cot şi o lungime de cinci. Şase oameni (doi purtători; doi războinici înarmaţi cu lănci mari de lemn, boante; alţi doi înarmaţi, de asemenea, cu lănci de lemn, dar prevăzute cu vârfuri metalice foarte subţiri şi, pe deasupra, cu arcuri şi săgeţi) puteau să stea în ele în voie şi să meargă prin pădure, la adăpost de atacul imediat al Xipehuzilor. Ajunşi lângă duşman, războinicii înarmaţi cu lănci boante trebuiau să-l lovească, să-l răstoarne, să-l oblige să se descopere şi arcaşii-lăncieri trebuiau să ţintească stelele, fie cu lancea, fie cu arcul, după caz. Cum statura medie a Xipehuzilor era cu puţin mai mare de un cot şi jumătate, aşezai barierele astfel încât cadrul exterior să nu depăşească, în tot timpul mersului, o înălţime deasupra pământului de mai mult de un cot şi un sfert; pentru asta era de ajuns să se încline puţin suporturile care-l legau de cadrul

interior, purtat de oameni. Cum, de altfel, Xipehuzii nu ştiu să treacă peste obstacolele abrupte şi să se deplaseze altfel decât în poziţie verticală, bariera astfel concepută oferea o ocrotire suficientă împotriva atacurilor lor imediate. Desigur, ei aveau să se străduiască să ardă noile arme şi, în mai mult de un caz, aveau să izbutească, dar cum focurile lor nu erau eficace dincolo de bătaia săgeţilor, trebuiau să se descopere pentru a săvârşi această calcinare. Pe deasupra, ea nefiind instantanee, exista posibilitatea de a o evita, prin manevre rapide.

V

A doua bătălie

Anul 22649, a unsprezecea zi a celei de-a opta luni. În ziua aceea s-a dat a doua bătălie împotriva Xipehuzilor şi şefii mi-au încredinţat comanda supremă. Atunci am împărţit seminţiile în trei armate. Puţin înaintea zorilor, am trimis împotriva pădurii Kzur patruzeci de mii de războinici înarmaţi după sistemul barierelor. Atacul a fost mai puţin învălmăşit decât cel din ziua a şaptea. Triburile au intrat încet în pădure, împărţite în mici trupe, aşezate în bună rânduială şi lupta a început. Ea a fost cu totul în avantajul oamenilor timp de un ceas. Xipehuzii fiind complet derutaţi de noua tactică, mai mult de o sută de Forme au

pierit, abia răzbunate prin moartea a zece războinici. Dar după ce surpriza a trecut, Xipehuzii au început să ardă barierele. În câteva cazuri, ei au izbutit. Către al patrulea ceas al zilei, au adoptat o manevră mai primejdioasă: profitând de iuţeala lor, grupuri de Xipehuzi, lipiţi unii de alţii, se năpusteau asupra barierelor, reuşind să le răstoarne. Au pierit astfel un mare număr de oameni, aşa că, duşmanul recâştigându-şi avantajul, o parte a armatei noastre îşi pierdu nădejdea.

Către ora cinci, triburile zahelale Hemar, Djoh şi o parte a Xisoaştrilor şi Sahrilor începură retragerea. Vrând să evit o catastrofă, trimisei curieri apăraţi de bariere puternice ca să anunţe sosirea de întăriri. În acelaşi timp, pregătii o a doua armată pentru atac; dar, mai înainte, dădui noi instrucţiuni: barierele trebuiau să se menţină în grupuri atât de dese cât îngăduia mersul prin pădure şi să se aşeze în careuri compacte îndată ce se apropia o trupă mai numeroasă de Xipehuzi, fără să renunţe totuşi la ofensivă.

Spunând acestea, dădui semnalul; în puţină vreme, avui fericirea să constat că victoria se întorcea de partea seminţiilor coalizate. În sfârşit, către mijlocul zilei, o numărătoare aproximativă, socotind pierderile armatei noastre la două mii de oameni şi acelea ale Xipehuzilor la trei sute, făcu să se vadă în mod hotărât progresele înregistrate şi umplu din nou inimile de încredere.

Totuşi, proporţia se schimbă uşor în dezavantajul nostru către al patrusprezecelea

ceas, seminţiile pierzând atunci patru mii de indivizi, iar Xipehuzii cinci sute.

Atunci lansai al treilea corp: bătălia atinse cea mai mare intensitate, entuziasmul războinicilor crescând din minut în minut, până în ceasul în care soarele fu gata să cadă la apus.

În momentul acela, Xipehuzii reluară ofensiva în nordul pădurii Kzur; o dare înapoi a Ozumilor şi Pjarvanilor mă nelinişti. Socotind, pe deasupra, că întunericul ar fi mai prielnic duşmanului, sunai sfârşitul bătăliei. Întoarcerea trupelor se făcu în linişte, în mod victorios; o mare parte din noapte ne sărbătorirăm succesele. Erau mari: opt sute de Xipehuzi sucombaseră, sfera lor de acţiune se redusese la două treimi din Kzur. E adevărat că lăsasem şapte mii dintre ai noştri în pădure; dar, proporţional cu rezultatul, aceste pierderi erau mult inferioare celor din prima bătălie. Plin de speranţă, cutezai atunci să concep planul unui atac hotărâtor împotriva celor două mii şase sute de Xipehuzi rămaşi.

VI

Exterminarea

Anul 22649, a cincisprezecea zi a celei de-a opta luni.

Când astrul roşu se ivi pe colinele răsăritene, seminţiile erau aşezate în linie de bătaie în faţa pădurii Kzur.

Cu sufletul înălţat de speranţă, sfârşii de vorbit cu şefii, trâmbiţele sunară, bronzul vui sub ciocanele grele şi prima armată intră în pădure.

Or, barierele erau mai puternice, puţin mai mari şi cuprindeau doisprezece oameni în loc de şase — în afară de cam o treime construite tot după vechiul plan.

Astfel, ele erau mai greu de ars şi de răsturnat.

Primele momente ale bătăliei au fost norocoase; după al treilea ceas, pieriseră patru sute de Xipehuzi şi numai două mii dintre ai noştri. Încurajat de aceste veşti bune, lansai al doilea corp. Înverşunarea de o parte şi de alta deveni atunci înspăimântătoare, luptătorii noştri obişnuindu-se cu triumful, adversarii apărându-se cu îndărătnicia unui Regn nobil. Din al patrulea până în al optulea ceas pierdurăm nu mai puţin de zece mii de vieţi, dar Xipehuzii le plătiră cu o mie dintr-ale lor, astfel că nu mai rămâneau decât o mie în adâncurile pădurii Kzur.

Din clipa aceea înţelesei că Omul va stăpâni lumea: ultimele mele temeri se potoliră.

Totuşi, în al nouălea ceas, o mare umbră pluti asupra victoriei noastre. Xipehuzii nu se mai arătau decât în grămezi enorme în luminişuri, ascunzându-şi stelele, şi era aproape cu neputinţă să fie răsturnaţi. Însufleţiţi de bătălie, mulţi dintre ai noştri se năpusteau împotriva acestor grămezi. Atunci, cu o mişcare rapidă, un grup de Xipehuzi

se desprindea, răsturnându-i şi masacrându-i pe temerari.

O mie pieriră astfel, fără vreo pierdere pentru duşman; văzând asta, Pjarvanii strigară că totul se sfârşise; panica puse pe goană mai mult de zece mii de oameni, un mare număr aruncându-şi barierele ca să fugă mai repede. Asta-i costă. O sută de Xipehuzi, pornind pe urmele lor, uciseră peste două mii de Pjarvani şi Zahelali: groaza începu să se răspândească în toate liniile noastre.

Când mesagerii îmi aduseră această ştire funestă, înţelesei că ziua va fi pierdută dacă nu voi reuşi, printr-o manevră rapidă, să recuceresc poziţiile pierdute. Imediat dădui ordin şefilor celei de-a treia armate să atace şi anunţai că voi lua eu însumi comanda. Apoi pornii repede cu aceste rezerve în direcţia din care veneau fugarii. Ne aflarăm curând faţă în faţă cu Xipehuzii urmăritori. Târâţi de ardoarea măcelului, ei nu se regrupară destul de repede şi, în câteva clipe, îi învăluirăm; foarte puţini scăpară; strigătul imens al victoriei dădu din nou curaj alor noştri.

Din momentul acela nu-mi fu greu să reiau atacul; manevra noastră se mărgini la desprinderea unor părţi din grupurile duşmane, la învăluirea şi nimicirea lor.

Curând, înţelegând cât de neprielnică le era această tactică, Xipehuzii reîncepură să lupte în grupuri mici şi măcelul celor două Regnuri, dintre care unul nu putea să existe decât prin nimicirea celuilalt, se înteţi înfricoşător. Dar orice îndoială în legătură cu rezultatul final dispărea din inimile

cele mai slabe. Către al patrulea ceas, abia dacă mai rămăseseră cinci sute de Xipehuzi împotriva a mai mult de o sută de mii de oameni — şi acest mic număr de duşmani era închis din ce în ce mai mult într-un spaţiu strâmt, cam o şesime din pădurea Kzur, ceea ce ne uşura într-o foarte mare măsură manevrele.

În timpul acesta, lumina roşie a amurgului şiroia printre ramuri şi, temându-mă de capcanele umbrei, întrerupsei bătălia.

Imensitatea victoriei făcea să crească toate inimile, şefii îmi oferiră domnia asupra seminţiilor. Îi sfătuii să nu încredinţeze niciodată destinele atâtor oameni unei sărmane creaturi supuse greşelii, ci să-şi aleagă drept şef terestru *Înţelepciunea*.

VII

Ultima perioadă a cărţii lui Bakhun

Pământul aparţine Oamenilor. Două zile de luptă i-au nimicit pe Xipehuzi: tot ţinutul ocupat de cei din urmă două sute a fost purificat, fiecare copac, fiecare plantă, fiecare fir de iarbă au fost rase de pe suprafaţa pământului. Ajutat de fiii mei Lum, Azah şi Limho, am sfârşit să înscriu istoria lor pe table de granit, pentru cunoştinţa secolelor viitoare.

Şi iată-mă singur, la marginea pădurii Kzur, în noaptea palidă. O semilună de aramă atârnă la apus. Leii rag la stele. Fluviul rătăceşte lin printre sălcii; glasul lui veşnic povesteşte timpul care trece, melancolia lucrurilor pieritoare. Şi eu mi-am îngropat fruntea în palme şi un vaiet se înalţă din inima mea. Căci, acum, când Xipehuzii nu mai sunt, sufletul meu îi regretă şi mă întreb ce Fatalitate a vrut ca splendoarea Vieţii să fie mânjită de Tenebrele Crimei!

Publicată în COLECŢIA POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE nr. 243